

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Debreczen,
Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám.
Hirdetések ár szabás szerint vételnek fel.

I. évfolyam. 169. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, december 19.

Merénylet a gazdák ellen.

Az isten ostora megint lecsapott, most egy táborral tovább. Tegnapelőtt a polgárságra suhogott le, tegnap, hogy féltékenyek ne találjanak lenni, a gazdákra. A tatárjárás a városok falaitól kifordul a mezők felé. Jaj nektek gazdák, birtokosok és bérlők: jön Attila, jön Dzsingiszkan, jön — a magyar kormány!

A munkapárti képviselőházban tegnap lázas sietséggel szorítottak napirendre és fogadtak el egy hétsoros törvényjavaslatot. Rövid és ártatlan: csak azt kéri, hogy külkereskedelmi és forgalmi és viszonyaink ideiglenes szabályozására adjanak a kormánynak felhatalmazást, hogy ha szükségét látja, ezeket a „szabályozásokat” egy esztendőre rendelettel léptethesse életbe. Vagyis: apai gondoskodásának lehetőségét, azt, hogy a kiskoru ország akarata helyett az ő apai átlátása lehessen törvény, most átviszi a gazdasági politika terére is. Most, alig három évvel azután, hogy 1917-ig terjedő hatállyal a külfölddel szerződéseket kötöttünk, s mindenki ezekre rendezkedett be!

Mit jelent ez? Jókai mesél valahol egy tengeri nagy kreaturáról, amely felment egy percre süttetni a hátát a nappal, s az emberek azt hitték, hogy sziget, s beültették, elhelyezkedtek rajta s életüket építették rá. Egyszerre aztán megelégette a napsütést, s hirtelen visszavonult a mélységbe. S vele a városok, a szántóföldek, az emberek... Mit jelent a kormány javaslata? Azt, hogy amire jóhiszeműleg ráépítkezett sz egész magyar gazdaközönség, hirtelen kirántják a lába alól. A gazdák számvetésüket, a bérlők számításait akik a földből élnek, minden berendezkedésüket a ma érvényes szerződések lehetőségei szerint rendezték el. S most jön a kormány s három évre rá felborítja mindezt a számítást. Kül-

politikai okokból, hogy kifelé jó ember legyen.

S ez az egészben a legnagyobb kórikum. A javaslat megokolása s a bizottság jelentése nem hágy kétséget afelől, hogy mire kell a kormánynak ez a felhatalmazás, mire kell neki, hogy törvény helyett az ő rendelkezése legyen a törvény. Arra, hogy, mint a bizottsági jelentés oly költőien mondja, gazdaságpolitikánk hozzáalkalmazkodhassék a Balkán új térképéhez. S itt, ismételjük, az a mulatságos, hogy például Szerbia tudunkkal nem is támaszt monarkiankkal szemben új igényeket a mai állapotokhoz képest, tehát nem arról van szó, hogy a szerbeket megnyugtassuk. Ugy látszik, az osztrákokat kell megint megnyugtattunk s erre kell a magyar kormánynak a rendkívüli hatalom. Megint szállítani akar bennünket az osztráknak s erre, igaz van, a rendes hatalma nem futja!

S ez egyben gyönyörű új perspektívát is nyit az eddigi gyönyörűek mellé. Külpolitikát csinál a kormány s ezt eddig úgy csinálta, hogy belül lángba borította az országot. Ez azonban, ugy látszik, nem elég. Lángba kell borítani az egész monarkiát s erre tagadhatatlanul legjobb mód: balkáni gazdasági érdekkérdésekben összeveszíteni Ausztriát Magyarországgal. Geniális gondolat — Pasics se találhatta volna ki rosszabbul.

Nyilvánvaló, hogy a polgárság izgalmához sebből indult jogos agitációjához most hamarosan hozzakerül és hozzászervekedik a gazda- és bérlőközönségé. Nyilvánvaló, hogy ennek is védenie kell magát a megrohantás, a felborítottás, a kenyerükben való bizonytalanságba kerülés ellen. éppugy, mint az autokrácia, a törvény fölé való helyezkedés, a parlament nélküli kormányzás ellen, melyet a kormány a szabadsági terekről most átvisz a

gazdaságiakra is. Egy alább következő tudósításunk, megyben egy munkatársunk ez ügyben Andrassy Gyula gróffal történt beszélgetéséről számol be s közli többek közt Andrassy azt a nagyon igaz megjegyzését is, hogy e szerencsétlen ötlettel: azaz, hogy a parlamentet itt is elrugja a lába alól, a kormány gyengíti pozícióját Ausztriával szemben, mert ugyan mit adnának meg az osztrákok e mindent szállító kormánynak s ugyan mit nem tagadnának meg neki, mikor még csak parlamentre sem hivatkozhatik, amelytől itthon félnie kellene?

Ime: megint egy zsebkérdés, mely belevág országos, nemzeti, államtudományos és külpolitikai érdekekbe!

Hogy ez a dolog nem maradhat annyiban, az nyilvánvaló s hogy a gazdaközönség egységesen fog sora-közni ellene s a gazdaközönség mögött mindenki, aki még kötelességet érez az ország rendje és békéje s társadalmának nyugalma és boldogulása iránt, az magától értetődik.

A névmagyarosításról.

Sohasem vontuk azt kétségbe, hogy idegen névvel nem lehet valaki jó magyar. A történelem száz meg száz példát mutat arra, hogy idegen nevet viselő honfitársaink a háza szabadságáért vívott küzdelmekben estek el, vagy vértanui halált haltak a honért.

S viszont elég magyar névvel találkozunk, amelyeknek viselői nemzetünk árulói voltak.

Azok az idegen nevet viselők, akik ebben a hazában éltek, tudták kötelességeiket hazánk iránt s azok a magyar nevet viselők, akik önhazájuk ellen küzdöttek, a legaljasabb hazáárulók voltak!

A magyar nevet tehát nem ebből a szempontból kell néznünk! De van egy szent kötelessége minden magyarnak! Ehhez ugyan érzék is kell! Érezni azt, hogy aki ennek a hazának igaz, hű fia, az lehetőleg vesse le az idegen köntösöt, amelyet apától örökölt! Mu-

Butorok legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szereshetők be.

Uj évre gyorsan és jutányos árban készülnek **Névjegyek** Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Darabos-u. 7.

tassuk meg azt névleg is, hogy magyarok vagyunk!

Sokan azzal érvelnek a családi név megváltoztatása ellen, hiszen apáik is becsülettel viselték e nevet!

De hát nem arról van szó, hogy az idegen nevet viselők nem jó magyarok, — mint már említettem is, — hanem arról, hogy különösen is kifejezést adjunk annak, hogy magyarok vagyunk!

II. József császár, a híres, kalapos király, aki a Habsburgok között — elvitázhatatlanul — a legnagyobb tehetséggel megáldott uralkodó volt, birodalmait egységessé és némettá akarta tenni! E célból a zsidóknak mind német nevet adatott. Alig van egy-két család, amelyik magyar nevet kapott.

Igy nem csoda, ha zsidó honfitársaink magyarosítják nevüket legnagyobb számban. Ez egyébként dicséretreméltó dolog s igaz hazafiságunknak kifejezése.

De vannak itt e hazában számosan a más vallásfelekezetek közt is, akik mindenféle idegen hangzású családnevet viselnek és vannak olyarck is elegenden, akiknek a nevét a magyar ember ki sem tudja jól mondani.

Mint a névmagyarosítási ügyek előadója, hosszú éveken át érdeklődő figyelemmel kísértem ezt a hazafias cselekedetet, amely a társadalom minden rétegében látható.

Fájdalom azonban, még mindig sok az idegen nevet viselő honfitársaink száma. Nézzünk csak szíjjel itt, ebben a híres, nagy magyar városban, mennyi idegen névvel találkozunk lépten-nyomon! Pedig igen sokan közülük nem is tudnak más nyelven, mint magyarul.

Hazafias kötelességet teljesít az, aki felhívja az illetők figyelmét a névmagyarosítás nemzeti szempontból való fontosságára.

Az egyes hivatalok fejei mindenestre hatalmas lökést adhatnak a hazafias és idős mozgalmat minél gyorsabb előrehaladásához!

Aki tehát nem érzi át önmagától e szent kötelességet, amivel tartozik a hazának, annak

felel kell hívni figyelmét s bizonyára számosan lesznek, akik nemcsak nyelvben és érzésben magyarok, hanem névleg is azok lesznek!

Noszlopy Tivadar.

Ülés

a városházán.

Felirat a kormányhoz és képviselőházhoz. — Az új adótörvények életbeléptetésének elhalasztása iránt.

Tegnap délután ülést tartott Debreczen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöke alatt. Jelen voltak: Magoss György dr., Jánosi Zoltán, Bacsó Dezső, Márk Endre, Kernhoffer József, ifj. Schvartz Vilmos, Tóth István, valamint Vásáry István dr. jegyző.

Vásáry dr. felolvasta a Kereskedelmi Csaroknak több bizottsági tag által aláírt beadványát, melyben kéri, hogy Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága írjon föl a miniszterelnökhöz az adótörvények életbeléptetésének és végrehajtásának felüggasztése iránt.

A bizottság magáévát tette az indítványt és a közgyűléshez javaslatot fog tenni aziránt, hogy ily értelemben írjon fel a kormányhoz és az országgyűlés képviselőházához.

Javasolja továbbá, hogy miután az önálló kezelésbe kerülő téglagyár felügyelő bizottsága megalakult és az igazgatósága is megválasztott, az 1913. évi január hó 1-én üzembe vevendő gyár költségeinek fedezésére 100 ezer korona 7 százalékos hitelt adjon a város.

Végül Kernhoffer József hívta föl a figyelmét a most behívott katonák segélyezésére, vagyis, hogy az elszállásolt legénység részére adjon egy kis szalmát a város, nehogy a téli időben e tekintetben is hiányt szenvedjenek. Az indítvány egyhangú helyesléssel elfogadott; mely után Vargha Elemér dr. tanácsnok kijelentette, hogy e részben intézkedés is történt, amelyet tudomásul vettek.

A dorogi püspökség ellen.

Görög katolikus papek fenyegetése.

Szatmáron mintegy ötven görög katolikus román pap gyülekezett össze, hogy állást foglaljon a dorogi görög katolikus magyar püspökség ellen, s elhatározta, hogy amennyiben a pápa a magyar püspökségbe csakugyan beleolvasztaná az összegyűlekezett lelkészek parochiáit, bezárják templomaikat és passzív rezisztenciába lépnek.

Illetékes helyről kijelentik, hogy a hajdudorogi püspökség felállítását a pápa rendelte el s így a papok állásfoglalása a pápa rendelkezése elleni nyílt elégedetlenség; mint ilyen, súlyos beszámítás alá eső egyházi vétség; a melyet megtorlás nélkül hagyni nem lehet.

Az e célból szükséges lépések megtétele az illetékes görög katolikus román püspök kötelessége, akinek egyszersmind kötelessége az egyházi fegyelem szempontjából még az is, hogy utját állja minden további hasonló mozgalom terjedésének. Mert a püspökség szervezése és egyes parochiának más püspökségekbe való kebelése az apostoli magyar király és a római pápa egyező konszenzusán alapszik. Ez a konszenzus pedig a hajdudorogi püspökségre nézve megtörtént.

Hasonló konszenzus jött létre annak idején a két szuverén tényező között a lugosi és a szamosújvári görög katolikus román püspökség felállításakor is, amely püspökségek a balázsfalvi érsekségből szakítottak ki.

Ha tehát most az illetékes püspök elnézése mellett a parochiák bekebelése ellen és a passzív rezisztencia mellett hoznak határozato-

Varázslat.

Irta: Baáry Elemér.

Köd ült a mezőn. Nem sűrű — ingedező, foszlángos köd. A rőt fáblák között víztölcsák tükröztek s némelykben megcsillant a korán lehunyt nap vörvörös színe. Mögöttük a tavóban, mint félhemaradt mesebeli város látszott a szürkeségből kibúvó hegység. A köd elharrapta az épületeket, csonkán meredtek a fölryuló tornyok s a varjak a mint sötét lendüléssel átszálltak a mezőn, azt a látszatot kellették, mintha a misztikus szomorú városból menekülnének.

A lány szinte megigézve állott a mező szélén. Itt élt a vidéken kis kora óta, ősmert minden utat, minden bozótot, sohse látott semmit rejtelmesnek s most megdöbbenve nézett szét, mintha idegen területre jutott volna.

A kép előtte megrázóan szomorú volt. A hideg, nyirkos színekkel készült festménybe — ahogyan a pusztia környéket látta — a magy alakját is beleképezte, oda érezte.

Egy elhagyott, egyedül való leány, aki tépelt hittel, eszeveszett reménnyel ment, ment valamit után s akit most végre lassan menthetetlenül ellep a nyírok, benyúl a köd.

A sívár színek fojtogatták, a menekülő varjak megfélemlítették; tapogatózva, könyörgve nézett szét és kiáltani szeretett volna, hogy érte jöjjenek és elvigyék.

De kicsoda? És hova?

Az otthona végehetetlen messzeségben tűnt föl előtte, ahova soha el nem érhet. S akik ott vannak, várják-e csakugyan? Bánnák-e nagyon, ha nem térne vissza?

Be kellett látnia, hogy nem. Nem hiányoz-

na senkinek s neki sem hiányoznék senki azok közül, ha valahogy elkerülne tőlük.

Erre közömbösen gondolt s ez a tudat most érthetetlenül elszomorította.

— Eggedül vagyok... — mondta félhangosan és a varjak fönt rekedten feleltek rája: kár — kár!

Hirtelen megindult. Ugy érezte, hogy a vére hevesebben pezsdül benne s hogy a mezőt gyorsan átszelheti. Azután ott lesz a csonka kis városban, a lámpákból áradó apró fényfoltok között, amelyek közt mégis hazatalál... hazaér.

De miért is érne!? Nem jobb lenne-e, ha belépné valamelyik pocsolyába s a mocsár tündére vékony bokáit átfogva, lehunzná magához ölékre? Nem jobb lenne-e bárm' egyéb, mint a visszatérés?

Eszébe jutott a mocsár elátkozott hercegéről szóló mese. A herceg varangyos béka képében kaparintotta meg a menyasszonyait, míg végre akadt köztük egy, aki magától megtudta csókolni s ezzel felszabadította a békát és magát boldog hercegnővé tette.

Gunyosan — maga fölött szánakozva — kacagott fel. Ma már nincsenek mesebeli hercegek. És a mocsárnál mégis jobb a szintelen otthon, meg nem értett lakóival, nyirkos hunyók helyett, a föld fölötti moszat, mely benővi a lelket, aminek mégis földi élet kell.

Fáradt lelt, kimerült a csuszamlós, iszapos uton, a síkos fűvön járva. Mellét megülte a hideg pára s a gyors sötétedés, mely otromba lépéssel suhant utána, csaknem sírásra fakasztotta. Ugy érezte, hogy nem képes tovább menni, ereje elhagyja s fázva, borzongva, rémülődve nézte a távolságot, mely a varostól — lénytől és emberektől — elválasztotta. Félt most e rettenő magányban. —

Hüllőszzerű, hideg tapogatóárnyakat érzett maga körül, menekülni akart volna és békákat érzett vállában.

Egy tócsa előtt halkán telsikoltott meglepetésében. Nagy varangyos béka ült annak szélén, undok, meredt, de meleg szemét részözgezve, mintha hipnotizálná.

Egy pár pillanatig homályos rémületet érzett, amint elbűvölve, tehetetlenül nézte a békát. Aztán, mintha valami nagy kéz fogta volna föl, hirtelen könnyen és sebesen lendült rova, szinte nyelte a távolságot és — maga sem tudta, hogyan — bámulatos gyorsan a vámban termett felhevülve, kellemes izgalommal ért haza. Biztosan érezte, hogy most megmenekült valamitől, hogy jótékony kéz lebeg föllette, amely haza vezérelte.

A ház előtt járkált valaki. (A venédg rokon volt, e gyenesen feléje jött.

— Márta! Hol voltál eddig? Ugy féltetek, vártalak.

— Járkáltam — felelte csodálkozva, egy kis göggel a hangjában.

— Igen? Meglepett, hogy föl sem tűnik itthon a távolléted. Ugy aggódtam én érte. De csakugyan itthon vagy!

Puhán belekarolt és bevitte egyenesen Márta szobájába. Már égett benn a lámpa, a kályhában tűz énekelt és a kis asztalra csészék voltak készítve. A férfi lehuzta róla a kabátját, melengette a kezét és gyöngéden tuszkolta, szinte beleemelte a hintaszékbe. Egy pillanat múlva már a tea is bent volt, könynyű párája befátyolozta arcukat, cukor villant meg az ezüst-fogóban és a leány télenül, va lami jóleső halk elborulással nézte mindezt. — Hogy őt szeressék? Kényeztessék?

A férfi fölmelegedve, kibátorodva szaba-

kat, nyilvánvaló, hogy az ily határozatok nem vallási, vagy egyházi indokokon alapulnak, hanem politikai és nemzetiségi irányzatok. Ilyen megatartás pedig következésményeket fog maga után vonni az illetőkre nézve.

IRODALOM.

Szávay Zoltán könyve. Szávay Gyula dr. a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkárnak fia legközelebb egy verses könyvet ad ki. A kiváló költő apa szép tehetségű fiának eme könyvére felhívjuk az olvasó közönség figyelmét. Karácsony és újév között a Singer és Wolfner cég kiadásában a «Hetedik szoba» címmel verseskönyvem jelenik meg, melybe az utolsó hat évben írt költeményeimet gyűjtöttem össze. A kötet ára három korona. (A gyűjtőleveket és előfizetéseket címre (Temesvár, Iparkamara) kérem, lehetőleg karácsony előtt, hogy a könyveket idejekorán szétküldhessem. Temesvár, 1912. december hó. Szávay Zoltán.

Az új adótvények ismertetése. Az Országos Iparegyesület már régebben elhatározta, hogy az adóreform életbe lépése előtt népszerű ismertető könyvet ad ki az új adótvényeknek az iparos és kereskedő közönséget legközelebből érdeklő részéről. Ehhez képest a törvényekre vonatkozó övégrehajtási utasítások közzététele után az egyesület elnöksége megbízta dr. Soltész Adolf titkár az ismertető könyv elkészítésével. Most hagyta el a sajtót dr. Soltész munkája «Iparosok és kereskedők adója» címmel és dr. Matlekovits Sándornak, az Országos Iparegyesület elnökének előszavával. Magában foglalja az általános kereseti acóról, a jövedelemadóról és a nyilvános száradásra kötelezett vállalatok adójáról szóló törvények egész anyagát, azután a házácóról, a tőkekamatadóról és a közadók ke-

zeléséről szóló törvények lényeges rendelkezéseit, valamennyit a végrehajtási utasításnak, a törvényjavaslatok indoklásának, az országgyűlési vita anyagának, valamint a Teleszky-féle novellának felhasználásával, rendszeresen feldolgozva. A könnyebb áttekintést terjedelmes beütendős tárgymutat öntözi lehetővé. A könyvnek főképen az adja meg a jelentőségét, hogy ez az első ilyen munka, amely az új adótvények legfontosabbjait miniszteri utasításokkal együtt dolgozza fel és így teljes tájékozást nyújt, még pedig nem csupán az iparos és kereskedő közönségnek, hanem mindazoknak, akik általános kereseti adó alá esnek, tehát mérnököknek, vállalkozóknak, orvosoknak, általában a szabad foglalkozásuaknak. Értékét nem csökkenti az adókiegészítés megindításának elhalasztása, mert az adóreform a jövő év folyamán okvetlenül életbe lép és az addig hátralevő néhány hónap alig elegendő az új törvények utvesztőjében való eligazodásra.

A tízenöt nyomatott iv terjedelmű könyv ára erős vászonkötésben 4 korona. Megrendelhető az Országos Iparegyesületnél (VI. gr. Zichy Jenő-u. 4.), vagy bármely könyvkereskedésben.

A «Háztartás» Könyvtára. A magyar gazdaszönyök régi vágya teljesedett a «Háztartás» könyvtárának megindulásával. A «Háztartás» Kürthy Emilné, ezen országosan népszerű szaklapja, 18 év óta a háztartás tudnivalókat oly szöveletes sokaságát közölte, hogy ezek áttekintése évfolyamainak a könyvtárnak gazdagodott kötetében ma már lehetetlen. Kellett egy könnyen kezelhető s mégis tartalmas, gyűjtőmunkáról gondoskodni, amelynek minden egyes kötetében, hosszas keresés nélkül, megtalálják a nők azt, amire éppen szükségük van. Erdős József, a «Háztartás» kiadótulajdonosa felismerte ezt a hiányt, s Kürthy Emilné szerkesztésében megindította a «Háztartás» könyvtárát, melyből eddig husz számot bocsátott a gazdaszönyvvilág rendelkezésére. E csinosan kiállított kötetek tartalma: 1. Hus- és bőjtői levesek. 2.

Levesbe való tészta és eggyebek. 3. Különféle előételek. 4. Tojás ételek. 5. Marha-, borjú és sertéshus, ételek. 6. Szárnyasok és szárnyas vadak. 7. Nyul, őz és egyéb vadhusok. 8. Halak elkészítése. 9. Különféle főzelékek. 10. Gyürcet és kifőtt tészta. 11. Élesztős tészta és rétesek. 12. Torták könyve. 13. Sós és édes mártások. 14. Edességek és cukorkák. 15. Vegyes sütemények. 16. Különféle italok. 17. Józsi kenyérsütés. 18. Fagylaltok, kocsonyák, krémek. 19. Gyümölcs befőzés. 20. Zöldség, uborka stb. eltartása. A felsorolt címek fölmentenek minden magyarázás alól. A falusi, főri és polgári konyha minden szükségletét kielégíti e 20 könyv. Receptjeinek utasításait a kezdő gazdaszöny is követheti, viszont a tapasztaltak is bőségesen találhatnak bennük józsi, új ételek szakavatott leírását. Reméljük, hogy az érdekeltek hölgyek meleg pártolása lehetővé teszi, hogy a «Háztartás» könyvtárának első sorozatát mielőbb a második kövesse. Ezt annál is inkább várhatjuk, amennyiben egy-egy kötet ára mindössze 20 fillér. — Mind a husz kötetet 4 korona beküldése ellenében bérmentve küldik. Megrendelésnél elegendő a szám jelzése. Megrendelhető a «Háztartás» Magyar Asszonyok Lapja kiadóhivatalában Budapest, VI. Eötvös-utca 36.

Szőlőbirtokosok figyelmébe! Szőlősgazda olvasáson szőlőszeti naptárt! Megjelent a «Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára» a jövő 1913-ik évre, telején új, tárgyilagos, hasznos tartalommal. Főbb rovatai: A naptár és havi jegyzéklapon kívül havi teendők a szőlőben és a pincében. Szőlőszet. Borászat. Különféle. Hasznos tudnivalók. Természetes életmód. Alkalmazható. Szórakoztató. Vésári jegyzék stb. — Ara egy korona. Szőlősgazdáink különös figyelmébe ajánljuk. Az egy korona előleges beküldésu tán bérmentve küldik, vagy egy korona 25 fillérért ajánlottan. A Naptár szerzője, kinél az meg is rendelhető: Maurer János, Kecskemét.

Színház.

Szerdán: Eva, operette. B) bérlet.
Csütörtökön: Artatlan Zsuzsi, operette. C) bérlet.
Pénteken: Nora, dráma, A) bérlet.
Szombaton délután mérsékelt helyárrakkal.
Bánk, bán, ifjusági előadás.
Szombaton este: Sarkantyú, színmű. B) bérlet.
Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal.
Ripp van Winkle, operette. — Este: Csókpirulák, bohózat. Kis bérlet. (Piros színlap.)

SZÍNHÁZI HIREK.

Artatlan Zsuzsi, a tavalyi szezon e nagy-sikerű operettje az ezidei szezonban ma, csütörtökön kerül először színre est előadásul, a főszerepekben Borbély Lillivel és Bérczi Ernővel.

Csókpirulák. Hosszabb pihentetés után vasárnap este kerül színre a kacagtató vig bohózat. A kacagtatóbbnál-kacagtatóbb jelenetek, helyzetek kerülgetik egymást a darabban, biztosítva a nézőnek egy nagyon kellemes, humoros estélyt.

Bánk-bán. Ujjlag felhívjuk a szíves olvasó figyelmét a szombat délutáni ifjusági előadásra, amikor is Katona József e nagyhatású tragédiája van műsorra kitűzve, rendkívül mérsékelt helyárrakkal.

don, könnyen ebszél. Szájából melegen ömlött, áradt a szó.

— Ne nevéss ki Márta. En kissé rajongó vagyok és hiszek abban, hogy amit az ember erősen akar, azt keresztülviheti, még a távol-ságtan is. Hogy te olyan sokáig nem jöttél, a lelketem elődbe küldtem, akartam, hogy haza gyere, hogy itt légy, mielőbb, velem s mákor a legnyugtalanabb voltam, egyszerre csak itt voltál. Szót fogadtál nekem. A lelketem haza tudott hozni. A leány mosolygott és nem találta hihetetlennek, amit hallott.

— Te jó fiu vagy, — mondta halkan es tündőve nézte őt.

A férfi nagyobb lett a sógoránál, de oly szökés veres haja volt, mint neki; arcán, puhan érezett kezén rajta ült a félelmes hulló-család jellege. De a homloka mégis derültebb volt s a szeme melegen csillogott.

A leány lecsukta a szemét. A ködre, a nyirkos árnyékra gondolt, amiket künt hagyott a mezőn — és — ki tudja mitől? — szeszborzongott kissé.

— Ugy sajnálak itt, — mondta a férfi bensőségesen. — Te egzótikus, meleghajlatu virág vagy, akit szikes, hűvös talajba tettek. Szeretnék segíteni rajtad, ha megértenéd és elfogadnád ezt... Eljönnél-e velem, Márta? Az én védelmem alatt? Én csak neked élnék és előttem kinyitnám az élet kapuját. Látnál mindent, amit árvaságod és szülőkörű rokonnaim kicsinyessége elzárt előled.

A leány megrezzenve, fölindultan figyelt. A békaherceg ez, akinek kiülő szeme jó-ságosan tapadt rá. De nem félt már a közelemben, a kezét oda tudta neki nyújtani.

— Miért törödsz velem? — kérdezte tá-nyan, szomorúan.

— Mert lelkiileg mi összetartozunk, Már-tám. Mikor ide jöttem, rögtön láttam, hogy ki

vagy te. Nem azért jársz te egyedül, mert a magányt szereted, csak köztünk nem szeretsz lenni. És igazad van. A böjtem, az olyan, mint az övéké, de a lelketem tud szárnyalni. Ha hozzám jössz, én újra neki látok a festés-nek, mit a családom kedvéért, a hivatalom miatt abbahagytam. A művészetnek, a szellem-nek élünk. Mióta megösmertelek, érzem, hogy ez a fontosabb az életben. Add a kezdetet, Márta! Nem én viszek el innen, de te fogsz magaddal ragadni engem.

Hát van csoda. A béka néhány jó szónak s egy meleg érintésnek hatása alatt megrázkó-dik és fényes herceggé változik.

Van-e szebb ember annál, aki csillogó szemmel ül előtte és arcát beragyogja a név, mely a lelkéből csapódik ki?

Egy művész, akit ő vált ki a beamter hüvelyéből! A megígézet lélek, akit beraktá-roztak a buta, lágy iszapba s akit ő kiszá-badít onnan a csókjával.

— Csók kell-e hozzá mégis?...

A férfi rajongó hevülettel folytatta:

— S én miattad és éretted, lelkesítve, bátran fölveszem újra a gyönyörű harcot az élettel, — bár tudom, hogy a szívem meg-hódik érte. Ha téged megösmernék és te meg-ismered a világot, egyszer — ki tudja milyen hamar! — el fogsz hagyni engem. De én nem bánom. Csak velem indulj el, csak én vihesselek ki a börtönödből, hogy ez a tu-dat veled maradjon akkor is, ha én már csak messziről csodálhatlak!

Esogve tárta ki a karját és Márta a forró, rajongó szavakra szédülten dőlt beje-re. Ajka ráforrt a szomorúan vonagló szájra és féjdalraosan, hevesen tiltakozva kiáltotta:

— Oh nem! Soha sem tudnák el-hagyni téged...

BÁNATOS IRISZNEK.

Irisz, a lelked bánat érte,
arcod szomorú és halovány,
fektesd a fejed kebelemre,
nézz bus szemekkel én reám.

Irisz, a szíved hevesen ver
s az arcodon már könny perreg,
fehéres ajkad miért nem mer
egy pár szót szólni én nekem.

Fehér két kezéd fázva remeg
és egy nevet ejtesz egyre ki csak,
az én arcom is belesáppad
és megértem, hogy bánatos vagy.

Vigasztalnálak, elful szavam,
vigaszod mégis én legyek,
aki ha mostan nem is szólok,
de együtt érzek Te Veled.

Ernosz.

HIREK.

A kutya ur.

Amiként az osztályállamban minden egyén osztályokba van sorozva, ugyanígy van ez a kutyaéknál is. Az alsóbbrendű kutyanépség például háladtságos munkával, kordélyhuzással, patkányfogdósággal tengeti az életét. Azután következnek az ugynevezett jobbmódu középosztály: a sport-kutyák és végül a teremtés koronájaként: az igazi kutya ur. Ez a kutya-arisztokrácia a fényűző élet dolgában nem marad mögötte emberi osztályos társainak. Nézzük csak, hogy mi mindent lehetett látni az angol kutyakiállításán. Volt ott kutyának való utazószekrény, finom faragott fából, művészi fényverettel; továbbá kutyának való utazószekrény a legfinomabb bőrrel, ablakablakkal; azután kipárnázott üvegszekrények, selyemmel bélelt kutyaóciók; pehelypárna selyemhuzattal; kutyából hálósobával; kutyaágyak teljes felszereléssel; csipke kárpitok; keleti mintákkal díszített selyemfüggönyök, a kutya nevének himnuszával; állati bőrből készült ágyelők; a kutya nyakán selyemszalag vagy drágakövekkel díszített, a saját fényképét rejtő medaillonos ezüst vagy arany nyakék; parfümszóró, toilette-készülék; egyenruhás kutyaápolónők és szolgálatakkész arcképfestők; a kutya ur ugyanis a bonneaj és arcképfestője nélkül nem tud élni. A londoni hölgyek között a peking ikutyák nagy tekintélynek örvendenek. Ezek kicsi, fur-

csa, kerek szemű komondorok. Cze-Hsi kínai anya csészárnő kedvencei, aki szalonkaméjjal és egyéb kínai csemegékkal eteti őket és olyan színű ruhát szabtat nekik, mint amilyen a szőrük. Az utóbbit a londoni nők is megteszik, de a kínai csemegék helyett huskivonattal vagy puha csirkehussal, avagy gyöngy-marhahussal kell a szegény kutyának megelégednie. A lelki életnek micsoda eldurvulása rejti a mások teremtette gazdagságnak ilyen könnyelmű tékozlása mögött és milyen oktalan dolog ennek az egyébként kedves állatnak az elkényeztetése! Angolország gazdasági fejlettsége mellett, amelyet az angol polgári lapok nem győznek eléggé hangoztatni, Londonban ezer és ezer gyermek van, akiknek karácsony estéjén nem lesz betevő falatjuk. És ezek az emberek, akik a kutyáikat válogatott nyálánkságokkal tömlik, ugyanazok az emberek, akik a községi tanácsban ellenzték, hogy a szegény gyermekek az iskolai szünetekben táplálékot kapjanak. Ezek után ki nem akarna «kutyasorra» jutni és «kutyáéleletet» élni? Hol a családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

— **A főispán fithon.** Domahidy Elemér főispán ma Hajdusoboszlóról, ahol a főszolgabírói bivatalt vizsgálta meg, hazaérkezett és a holnapi városi közgyűlést ő fogja vezetni.

— **Teljes tanácsülés a városházán.** Kovács József polgármester elnöke alatt ma délelőtti teljes tanácsülés volt a városházán, melyen a holnap délután tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé kerülő ügyeket tárgyalták.

— **A kereskedelmi és parkamara** ezúton közli az érdekeltekkel, hogy a keresk. miniszter rendelkezése szerint a Máv. egyes állomásain a cukorrépa küldeményeknek a pályaudvarokra való befuvarozásával és az érkező áruk elfuvarozással járó munkálatok további rendelkezésig vasárnapokon is az egész nap folyamán, minden korlátozás nélkül eszközölhetők. A rendeletben felsorolt állomások térszűke miatt lekötölhetők nem lévén, a kamara hivatalos órái alatt készséggel nyújt e tekintetben az érdeklődőknek felvilágosítást.

— **Olvadás és esőzés.** A beállott havazást és hideg időjárást enyhe napok váltották fel, majd két napi esőzés után derült, szép napra virradtunk. Mintha csak tavasz kezdetén volnánk, oly barátságosan mosolyog reánk a nap. Máramarosvármegyében ez a hirtelen időváltozás árvízzel fenyeget, amennyiben a hóolvadás mellett a zuhogó esőzés kiárasztotta a folyókat.

— **Elhunyt nagykereskedő.** Ma déli 1 órakor hunyt el hosszas szenvedés után Kohn L. pót bőrkereskedő, egyik legrégebb debreczeni kereskedő cég főnöke. Az elhunyt városunk társadalmának közszeretében és tiszteltben álló tagja volt. Az izraelita hitközség egyik legtevékenyebb és jótékonyabb tagjaként közismert tagját vesztelte el az elhunytban. Halála város-szerte általános részvétet kelt.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör f. hó 21-én felolvasó ülést tart, amelyre vonatkozólag a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó a Csokonai-körnek 1912. évi december 21-én, szombaton délután 5 óra kor a Royal nagytermében tartandó felolvasó ülésére. Debreczenben, 1912. december havában. Az elnökség. Műsor: 1. Egy katonaköltő: Preradović horvát tábornok. Irodalmi tanulmány Irta és felolvasa: dr. Molnár István, a Csokonai-kör tagja. 2. Részlet a «Jób» című drámai költeményből. Irta és felolvasa: Maday Gyula, a Csokonai-kör tagja. 3. Lobogás. Költemények; irta és felolvasa: Baáry Elemer, a Csokonai-kör vendége.

— **Kovács Gyulát felmentették.** Kovács Gyulát, a gyomai választókerület kisgazdapárti képviselőjét, aki folyó évi június hó 7. napján, Tisza István gróf képviselőházi elnökre hazafias elkeseredésében a képviselőházban rázúdított, azután öngyilkossági szándékból magát öltöztette. — Budapestben, i. hó 17-én, az esküdtették a szándékos emberölés kísérletének vádjára alól, minthogy az esüdték közül hétével többben a nem bűnösség mellett szavaztak, felmentették.

— **Csáky Albin temetése.** Igéről jelentik: Gróf Csáky Albin holtteste kedden reggel érkezett Szepesváraljára a kísérő családtagokkal. Bár koszorúk mellőzését kérték, a vasúti állomásról Szepesmindszentre három kocsin vitték a koszorukat. A díszes ravatalt a kastély nagytermében állították fel. A ravatalon legfelül a királyi koszoruját helyezték el. A ravatal köré gyülekeztek a küldöttségek. A beszentelést dr. Párvy Sándor püspök végezte dr. Koberich Márton oldalkanonok, dr. Tirhalla Márton és dr. Rolny Frigyes kanonokok, valamint a központi papság és több falusi plébános, segédletével. Az egész szertartás alatt szomorúan zúgtak a falusi kis templom harangjai. A beszentelés után a megyei tisztviselők vették vállukra a koporsót és vitték jó darabon a temető felé.

— **A képviselők vasuti jegyei.** Beöthy László kereskedelmi miniszter értesítette a képviselőház háznagyi hivatalát, hogy a képviselők éves bérletjegyeinek érvényét 1913. január 31-ig meghosszabbította.

— **Szerencsétlenül járt leány.** Ma délelőtti Molnár Margit 15 éves cselédleány hazafelé tartott. Utközben valahogy megcsuszott, elesett és pedig oly szerencsétlenül, hogy a bokáját kifémítette. A mentők a közokórházba szállították.

— **Az elült zálogjegy.** Ma délelőtti megjelent a rendőrségen özv. Kosovszky Gusztávné, ki a Kossuth-utca 67. szám alatt lakik és elpanaszolta, hogy egy K. Piroška nevű leány tőle egy zálogjegyet eltulajdonított.

— **Népkonnya.** A debreczeni Jótékony Nőegylet vezetése alatt a téli hónapokban im. ár évek hosszú sora óta oly áldásosan működő városi népkonnya f. hó 22-én (vasárnap) déli 12 órakor fog ünnepélyesen megnyitni a tavalyi helyén, vagyis a Kut-utcai 140. számú háznál.

Egy csésze kávéban sem

szabad a pompás „Valódi“ : **FRANCK** :
kávépótléknak hiányozni, mely
fűszeres izt és szép színt ad.
A minőség kiadóságot, olcsóságot
és izletességet tartalmaz.
Gyár **KASSÁN.**

— **Ornladozó ház.** A Szent-Anna utca 10. számú háznak — ahol ezélt a bünügyi osztály volt — egyik kéménye minden pillanában bedőléssel fenyeget, úgy hogy a gyalogjárdát a közlekedéstől el kellett zárni.

— **Varázslat.** Baáry Elemér urnak, a Csonkai-kör vendégének, aki e hó 21-én a Kör felolvasó ülésén saját költeményeit fogja előadni, fenti cím alatt lapunk mai számában megjelent szép tárcájára felhívjuk igen tisztelt olvasóink becses figyelmét.

Nemzeti kávéház

Petőfi-tér 9. szám.

Ma és minden nap este, úgy szintén minden vasárnap délután is Matyók Péter tamburica zenekara 6 ének és táncosnó közreműködése mellett hangversenyezik. Belépti díj nincs. Tisztelettel Rosner A.

Kémet

fogtak Szatmáron.

Szatmáron vasárnap este tíz óra tájban ember, egy katoná és két civil — Sinai Lajos póttartalékos, Hermann Mihály és Porkoláb Bálint cipész segédek — tért be Krón Miksa Nemzeti-kávéházába s egy liter bort rendelték. A háromtagú társaság csendes idogálás közben beszélgetett. A szót a bevonult póttartalékos vitte, aki erősen vitatta, hogy Szerbia még a fél fogára is kevés a monarchiának. Már jóformán letárgyalták a háborút, már leöltek minden szerb katonát, amikor egyszerre egy intelligens kinézésű, jól öltözött ur jelent meg az asztaluknál. Az új vendég illedelmes bocsánatot kért a tolokodásért, majd a póttartalékoshoz fordulva, egy pillanatra bizalmas beszélgetésre hívta.

A baka felállt az asztaltól és az idegenrel a kávéház szeparéjába vonult. A szeparében a jól öltözött ember Sinait székekkel kínálta meg, majd így szólt hozzá:

— Tudom, hogy maga szeret inni. Iggyunk meg tehát egy pár pohár bort. Azután eljön velem a Hungadi-utca 44. szám alatti házra, ahol egy pár katonai dologról fogok öntől információt kérni. Megjegyzem azonban, nem kívánom ingyen, kap tőlem 50 koronát.

A baka — aki tisztán álltatta a helyzetet — színelig belement a dologba. Az idegen ur, aki, úgy látszik, már biztosra vette munkáját, rögtön áttért a beszélgetés eredeti fonálára. Sinai azonban ügyesen kezelte az embert, minden kérdésére kitérő választ adott.

Közben Hermann és Porkoláb cipész segédek már türelmetlenkedni kezdtek társuk ellátására felett, beküldték tehát a pincért a szeparéba azzal, hogy mondja meg Sinainak, hogy ők távoznai akarnak. A pincér átadta a bakának az üzenetet, aki erre az üzente vissza, hogy várjanak egy pár percig, jön ő is.

Néhány pillanat múlva Sinai távozott az idegennel. Nyomon követte öke: Hermann Mihály és Porkoláb Bálint cipészsegéd is. A baka az idegennel a Kinizsi- és Árpád utcán keresztül a vasuti internátus felé ment. Az Attila-utca elején hozzájuk csatlakozott a két cipészsegéd is s most már négyesben folytatták az utat.

Az idegen utközben folyton katonai dolgokról beszélt, majd megkérdezte a bakától, hogy hány embert küldtek le az utóbbi időben Boszniába. Sinai azonban erre a kérdésre sem válaszolt.

Az idegen azután arra kérte a katonát, mutassa meg neki a kaszárnyát. A menet erre irányt változtatott s megindultak a kaszárnya felé.

A kaszárnya előtt Sinai elvált társaitól, tement s jelentést tett az őrparancsnoknak az esetről. Az őrparancsnok erre négy emberből álló őrséget adott Sinai mellé azzal, hogy a gyanus idegent tartóztassák le. Ez meg is történt.

Az idegen embert bekísérték a kaszárnyába s leartóztatták.

Hétfőn reggel Ursace császár és kir. főhadnagy átkísértette a rendőrségre, ahol azután Tankóczy Gyula rendőrfőkapitány előtt kihallgatták.

Az ember elmondja, hogy Bacsik Bélának hívják, foglalkozására nézve kereskedelmi utazó, Debreczenben lakik Bercsényi-utca 47. sz. alatt.

A rendőrségen megmotozták, azt azonban, hogy mit találtak nála, erősen titkolják. Bacsik tagadja, hogy neki kémkedési szándékai vannak.

Bacsikot a rendőrség letartóztatásba helyezte.

Legujabb.

Saját tudósítónktól.

Lépjenek közbe a hatalmak.

Londoni tudósítónk jelenti: A Daily Telegraph egy balkáni delegátusnak, valószínűleg Venizelosznak nagyon pesszimiztikus nyilatkozatát közli a békekonferencia kilitásáról. Ez a delegátus nagy melegséggel ajánlja a hatalmak közbelépését, mert különben a konferencia nagyon sokáig fog elhúzódni és emellett mégis eredménytelen fog maradni.

Furcsa egyetértés!

Szófiából jelenti, hogy a félhivatalos Mir megáfolja azt a hírt, hogy a szövetségesek között differenciák vannak. Azt írja, hogy a londoni tárgyalás első eredménye az lesz, hogy dokumentálni fogja a szövetségeseknél egyértelműségét.

Ezzel a kijelentéssel ugyancsak ellentétben van egy Szalonikiből érkezett távirat, amely ezt mondja:

Az utcákon még egyre folyik a harc a görögök és bolgárok között. Az a városrész, amelyben a bolgárok tartozkodnak, tegnap óta lágtan van.

Elkeseredés a görögök ellen.

Szófiából jelenti: Szemlámóást növekszik az elkeseredés a görögök ellen és a közvélemény fel van bősztülve Szaloniki miatt. Arról szó sem lehet, hogy Szaloniki a görögöké maradjon és ha az ujságokban az a hangulat nem nyilatkozik meg, annak az a magyarázata, hogy a cenzura nagyon szigorú. Boris és Cyrili hercegek Szalonikiben maradnak és egész

udvartartásuk van ott, mert a görög királyi család Szalonikiben tölti a telet. Azért határozott így Ferdinánd király, hogy a szalonikii nép is lássa, hogy Bulgária számat tart erre a kikötőre. A görög királyi család tagjai még csak nem is érintkeznek a két bolgár herceggel, akik egész nap automobilkirándulásokon vannak a környéken és a város közelében levő bolgár katonai táborban időznek. Egyelőre nincsen szó arról, hogy Ferdinánd király Szalonikibe utazzék. Ez a hír külföldi lapokban látható napvilágot olyan magyarázat kapcsán, hogy a bolgár király ki akar békülni a görög uralkodócsaláddal és azért tervezte a szalonikii utat; hogy György királylyal elrendezze szalonikii britokát. Egy szó sem igaz mindebből. — Ha Ferdinánd király csakugyan elutazik Szalonikiba, azért fogja tenni, hogy tüntessen vele a görög királyi család ellen és megmutassa, hogy Szalonikit a saját tulajdonának tekinti.

Sulyos baleset érte az osztrák közoktatásiügyi minisztert.

Bécsből jelenti: Sulyos baleset érte ma délután Hussarek közoktatásiügyi minisztert, mikor látogatába ment Windischgaetz herceghez, az urakháza elnökéhez. A közoktatásiügyi miniszter, aki hatalmas testü ember, elcsuszott, a lépcsőn végigvágódott és néhány lépcsőfokon legurulva eszméletlenül terült el. A mentőket hívták, akik lakására szállították. Hussarek miniszter mind a két lábán izomzúzódást szenvedett.

Egy gimnázista az orosz vezérkar kéme.

Krakkóból táviratozzák: Az itteni vasútlomélson ma letartóztatták Kunke Ignécz jaroslai hetedik gimnázistát, akinél kompromitáló iratokat találtak. Bebizonyult róla, hogy a varsói vezérkar kéme. Mikor megmotozták, ruhájának béléseéből kiszedték a tartalékosok be hívásának aktáit, amelyeket atyjától lopott el, aki a jaroslai katonai kapitányságon hivatalnok volt nála egy orosz nyelvü utasítás, hogy miképpen kell a hidakat, vasuti síneket és alagutakat felrobbantani. Két levelet is találtak Kunke-nél, két jaroslai katonai hivatalnoktól, akiket ma távirati renoeletre letartóztattak.

Török-görög harcok a tengeren.

Athéni jelentések szerint tegnap a görög flotta a Dardanellák szorosa mellett összeütközött a török hajóhaddal, amelyet a Dardanellák erdeinek ügyüi is támogattak. Egy órai harc után a török hajók rendetlenül visszasiettek a Dardanellákba. Ezzel szemben konstantinápolyi táviratok azt mondják, hogy az Averoff nevü táviratok azt mondják, hogy az Averoff nevü görög cirkáló három-négy bomba érte, amelyek a guit elnémitották. A többi görög hajó közben visszavonult a nyit tengerre, néhány hatástalan lövés után. A török hajók nem szenvedtek kárt.

CSARNOK

A nevelő.

Regény.

(2.)

Nem rossz; teljemen az én izlésem, gondolta magában a jövevény. Szükség esetén lehet így exisztálni!

Az első emelete érve, mielőtt megnyomta volna a villamos csengetyű gombját, tárcájából névjegyet vett ki. Meglehetősen tömött tárcza volt az, lévén benne nagyszámu névjegy. A kártyán, melyet csengetés közben kezében tartott, a következő név volt olvasható: dr. Mohr Berthold, orvosndor.

Az éjtöt csinos szobalány nyitotta ki, ki a jövevénynek azonnal fölötte megtetszett, jól ismerte magát a régi előszeretetét csinos szobalányok iránt. Mindenkinek megvan az ő speciális gyöngéje; az övé a szobalány-kultusz volt. Ez ellen már nem lehet tenni.

— Fölötte örvendtes reám nézve, hogy magácska nyit ajtót. Egy csinos arcz, melyet első beléptünkör látunk — — —

A kicsike elpirult és hófehér kóténye után nyult.

— Tudja maga, kicsikém, mi az az ómen?

— Nem tudm, kérem szépen.

— No nem tesz semmit, azért még uom kell elpirulnia — s ezzel atyailag állon fogta a leányt. Az még nem éjt föltöt az ember becsületén. Majd tölera megtanulhatja. De azt tudni fogje, mi a neve?

— Lizi, kérem szépen.

— Lizi! Nem hangzik rosszul. Tehát, édes liszkám, maga veszedelmes csinos egy jószág! Érti ezt?

Lizi szemérmtesen mosolygott; de most már több bátorsággal tekintett a furcsa idegenre.

— Igenls, kérem, ezt megértettem.

— No látja, milyen hamar megértjük mi egymást. — És ezzel — miejött az megakadályozhatta volna — jóizú csókot nyomott a leány duzzadó piros cjkaira,

Lizi ugy megijjedt, mintha éppen a tele tejeskannát éjtette volna el. Dr. Mohr Berthold, orvosndor, azonban legkevésbé sem volt megijjedve, sőt, mintha mindennek így kellene lenni, teljes lelkinyugalommal folytató:

— Most pedig, édes Liszkám, joggal fogja kérdezni, mit keresek még tulajdonképp még itten? Magácskát akarom felkérni, legyen szives e névjegyet ő nagyságának átadni

Midőn Lizi a névjegyet átvette, dr. Mohr Berthold orvosndor nem állhatta meg, hogy egy kicsikét még egyszer derékon ne fogja: csak derékon, bárha a pontos tudományos megfigyeles inkább éjszakra hajló irányzatot volna.

A világ rossz és szegény nagyságaiknak az ő szalonjaikban csak ritkán van sejtelmök arról, hogy az előszobákban is játszódnak le epizódok, melyek a bájos nőiesség dicsőségét hirdetik.

Regény.

A szerkesztőért felelős Voith György.

Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

UJ DEBRECZEN

Január 1-én

uj előfizetési időszak nyilik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesztésük ismerősök körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több uj előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthesük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re előfizet, 8 napig ingyen kapja a lapot, akipe dig tiz előfizetőt gyűjt, annak ingyen küldjük.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wessológi-tör 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát elosó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szeresse be.

Alapítottott 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon interurban 412.

Készit a legrövidebb idő alatt és legjutányosabb árban mindenféle nyomtatványt.

NÉVJEGYEK, Eljegyzési, Esketési és Báli meghívók olismert legjutányosabb árban.

Ludaser János

női, pipere csipke
és rövidruha üzlete
(Vásárház épület)

Szalag, csipke, kecsyü, ritikül, arefátyol
harisnya és
párisi ujdonságokban.

Uj! 1912 év szenzációja! Uj!
D. R. G. M. No. 526081.

Uj évi vicoz-kártyák

még eddig nem létezett dolgok, minden kártya
egy ujdonság! Felülmúlhatatlan humoros és
szenzációs, minden legkisebb küldemény is
jól szortírozva, minden kártya borítékban.

Mi vagyunk az egyedárusítók!
Képviselek minden vidékről felvételnek.
75 fillér beküldése mellett 10 eredeti minta
25 drb 1— kor.
50 drb 1-75 kor. **Habighorst & Co.**
100 drb 3— kor. **Bochum 1. W. postafiók 49.**
Utánvétellel 40 fillérrel több.
Fizetés gyanánt levélbélyegeket is elfogad.

Ó csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt XXIX-ik Csász. Kir. Államsorsjáték.

Maz az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21,146 kész-
pénz nyereményt tartalmaz, 625,000 korona összértékben

A főnyeremény **200.000** korona

A húzás 1912. december 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zol-
lamsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, donánytözsdekben, adó-, posta-,
távirda- és vasúti hivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók.
Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen
küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

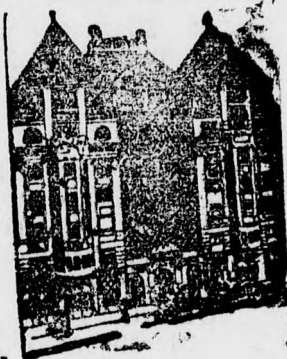
∴ HIDVEGER ANTAL ∴ Foglalkozik
bank és váltóüzlete **az összes**
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **bankügyletekkel**
TELEFON 416. szám.

Grand HOTEL ESPLANADE SZÁLLODA Nagy Budapest,

III. Zsigmond-utca 38-40.
Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült
hat emeletes szálloda 250 szobával. Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-
meleg víz, villanyvilágítás, Lifték, külön olvasó-, tár-
salgó-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.
Pensiórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas.
Villamos közlekedés minden irányban. — Morsékelte polgári árak.
Szi ves pártfogást kér **Pallai Miksa,**
igazgató tulajdonos.

Első óragyár HANS KONRAD.

Cs. és kir. udv. szállító Brux No. 2135.
(Csehország) csakis megbízható órákat
küld 3 évi írásbeli jótállás mellett Roskopf
rendszerü patent óra nickel-lánccal, füg-
golékkal és bőrtokkal K 4.20 Svájci ere-
deti Roskopf rendszerü patent óra K 5
Regisztrált „Adler” Roskopf nikkel anker
remontoir óra K 7. Nikkel remontoir óra
„Fantasie” K 7.50 Ezüst remontoir óra
„Gloria mű” nyitott K 8.40 Ugyanaz kettős
fedéllel K 12.50

Verseny-, ébresztő- és faliórák.

Nr. 3946 versenyébresztő amerikai
rendszer szerint, minden fekvésben
jár, pontosan szabályozva és repa-
szálva darabonként K 2.90 3 dr.
K 8 éjjel világító számlappal K 3.30
3 drb. K 9. Dupla harang ébresztő
K 3.80 éjjel világító K 4.20 Konyha-
óra (gömbölyű) K 3.20 Kakuk óra
K 7.50, 8.50 és feljebb. Toronyharang
ébresztő K 7.80 éjjelvilágító K 8.40
Ingaóra K 8.50 — 10.8 és feljebb.
Nincs riziko kicserélés megengedve
vagy pénz vissza. Szátküldés köz-
vetlen magánosoknak utánvétellel.

vagy előzetes fizetés mellett. Főkatalógus 400 ábrával kérésre
mindenkinek ingyen és bérmentve.

Küldés utánvétellel, vagy előrefizetés mellett!
Nincs kockázat! Kicsérélés megengedve, vagy
pénz vissza

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, harkótök, gummi-
görcsér-harignyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek
műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas fel-
szerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízha-
több minőségben csak

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégénél

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám szer-
kezők be. Most jelenti meg legújabb képes árjegyzékét is-
vételre bérmentve díjtalanul mellétt azonnal küldjük.

Alapítványok
1930.
Telefon 998.

Főraktár:
CSANAK JÓZSEF cégénél.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felőtök, kész férfi, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oty olcsón lesz el dva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Diszes kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Széchenyi-utca 1.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

Béres családos. kinek fia kondás is lehetne felvétetik Tizenháromváros-utca 28.

15-20 darab marhát teletetésre átvennek Hegedűs György Elep, tanyaszám 110.

Egy raktárnoki vagy pénzbeszedői állást keres fiatal nős ember, kinek neje jól főz. Cime Bahinóczi Gusztáv Aradványpuszta. u. p. Nyiradony Pokjai Ferencz.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órás és ékszerésznél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltnék.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. **250**, 2 óra kor. **480**, 5 óra kor. **1130** Egy legújabb fazonú párizsi aranyozott láncz **50** fillér, - láncz kor. **125**.

Kockázat kizárva. Nem tetszőert a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruháza:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 57-882.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca teinuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzöskök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásra és onnan közlekednek, Ugyazintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi metegjyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér I.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

Vezérképviselő

egy nagyobb gyár részére azonnali belépésre kerestetik. Szorgalmas és intelligens uriember, aki jó bizonyítványokkal igazolni tudja, hogy üzletszerzésben eddig is kiváló eredményeket ért el,

magas jutalékkal

felvéteik. Ajánlatok német nyelven küldendő: „**O. 5818.**“ Haasenstein Vogler A.-G. Wien I. czimre.

Frangó hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert htrneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.** A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban **meglepő, gyors és biztos.** A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. **Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szopók, máfoltok és mindennemű kiütések.** A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépi az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.**

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H-Bószöményben Brocsy György gyógytárakban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhév, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI PETEGSÉGEK ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen „mint a fájdalomcsillapító bedöröslésiszor kőszvény, csusz és a megkülönböztetését következményeinél legismertebb nőszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-székülde:

MOLL A. gyógyszerész,

os. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tovább hámozottan Moll A. aláírásával és védjegyvel ellátott csomagolásokat kémi

Egy okos fej

elsajátítja azon vitaminokat, melyekkel a tápszerbőnta a házaszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlással szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztaikat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

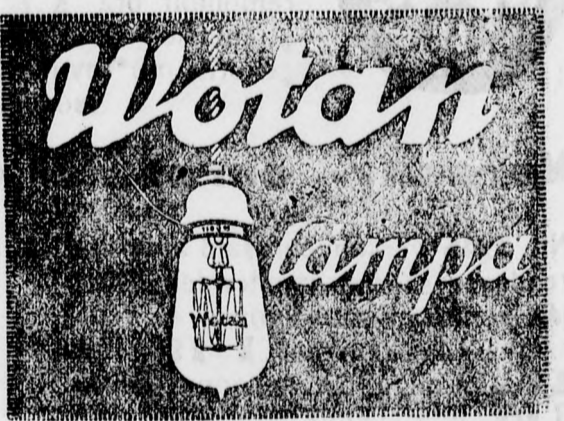
Dr. Oetker pudring a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillacukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillázására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyess.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

„Huzott drótszállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek
Budapest, VI. Teréz-körut 36"

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.